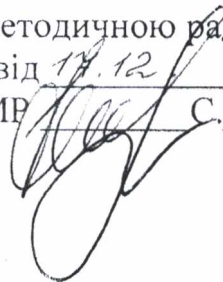

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут права
Кафедра приватного права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою Університету,
протокол від 17.12 2021 № 4
Голова НМР С. СУПРУНЕНКО

**Робоча програма
навчальної дисципліни**

«ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ»

для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
денної та заочної форми навчання

галузь знань 26 «Цивільна безпека»

спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»

освітня програма «Правоохоронна діяльність»

Статус дисципліни: обов'язкова

Ірпінь 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи цивільного права та процесу» складена на основі освітньо-професійної програми «Правоохоронна діяльність» першого (бакалаврського) освітнього рівня спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність», затвердженої Вченою радою Університету 26.04. 2021 року, протокол № 5.

Укладач [підпис] А.О. Мілевська, к.ю.н., доцент, доцент кафедри приватного права

Рецензенти:

_____ Л.О. Самілик, к.ю.н., доцент, доцент кафедри приватного права

_____ Н.В. Лаговська, к.ю.н., доцент кафедри кримінальної юстиції

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою приватного права, протокол від 07.12. 2021 № 1

В. о. завідувача кафедри [підпис] І.В. Чеховська, д.ю.н., професор

Розглянуто і схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту права, протокол від 16.12. 2021 № 1

Голова Вченої ради ННІ права [підпис] В.В. Топчій, д.ю.н., професор

Завідувач сектора науково-методичного забезпечення освітнього процесу

[підпис] С.В. Меднікова

Реєстраційний № _____

1. ПЕРЕДМОВА

Мета навчальної дисципліни: є досягнення глибокого розуміння здобувачами вищої освіти природи і суті цивільно-правових відносин; усвідомлення значення норм права, що регулюють різноманітні форми захисту прав, свобод, законних інтересів фізичних та юридичних осіб, засвоєння теоретичних положень науки цивільного процесу, ознайомлення з порядком розгляду і вирішення цивільних справ, формування у здобувачів вищої освіти відповідних професійних компетенцій щодо правильного застосування отриманих знань та правових норм при вирішенні конкретних завдань.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування у здобувачів вищої освіти системи науково-теоретичних та практичних знань з цивільного права,
- визначення та розкриття змісту цивільно-правових понять, категорій та інститутів цивільного права,
- ознайомлення з основними положеннями чинного сімейного законодавства України,
- засвоєння сутті цивільних процесуальних правових категорій, змісту цивільних процесуальних правових інститутів, об'єктивних закономірностей їх розвитку,
- розуміння конкретного змісту норм цивільного та цивільного процесуального законодавства,
- набуття навичок самостійної практичної роботи з відповідними нормативно-правовими актами, тлумачення їх та правильного застосування при вирішенні конкретних справ.

Методи та форми навчання: при викладанні дисципліни застосовуються такі методи навчання, як: репродуктивний; проблемне навчання; евристичний (частково-пошуковий); дослідницький.

Для викладання даної навчальної дисципліни на денн ій та заочній формі навчання використовуються лекційні та семінарські, а також проведення індивідуально-консультативної роботи під керівництвом викладача та самостійна робота здобувачів.

Форми організації занять: для організації передачі та засвоєння теоретичного матеріалу проводяться наступні види лекційних занять - тематичні лекції, лекції-дискусії, проблемні лекції та узагальнююча лекція. З метою поглиблення, розширення, деталізації й закріплення теоретичного матеріалу проводяться такі види семінарських занять: семінар-дискусія, семінар-дослідження, фронтальне семінарське заняття.

Організація поточного та підсумкового контролю знань. З метою оцінки загального рівня підготовки здобувачів вищої освіти на першому семінарському занятті здійснюється вхідний контроль. Перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою здійснюється за допомогою поточного контролю. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і здобувачами вищої освіти – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів вищої освіти, а також у формі комп'ютерного тестування. **Підсумковий модульний контроль** забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів вищої освіти на заключному етапі вивчення дисципліни та проводиться у формі екзамену.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти /галузь знань/ спеціальність/освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів: 4 Модулів: 3 Змістових модулів: 3 Загальна кількість годин: 120 год.	Рівень вищої освіти перший (бакалаврський) Галузь знань 26 Цивільна безпека Спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність» Освітня програма «Правоохоронна діяльність»	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2	2
		Лекції	
		32	4
		Семінарські	
		28	4
		Самостійна робота	
		58	110
		Індив.консул.робота	
2	2		
Форма семестрового контролю: екзамен			

2.1. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТОСТЕЙ, ФОРМУВАННЯ ЯКИХ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СКЗ. Здатність професійно оперувати категоріально-понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.

СК10. Здатність визначати належні та придатні для юридичного аналізу факти.

2.2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

2.3. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами для вивчення дисципліни «Основи цивільного права та процесу» є: «Теорія держави і права». Постреквізитами вивчення дисципліни є «Забезпечення прав людини в правоохоронній діяльності», «Адміністративна діяльність правоохоронних органів».

2.4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ»

ПДБП-21-1, ПДБП-21-2, ПДБП-21-3

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				Всього (год.)
		Лекції (год.)	Семінарські заняття (год.)	Інд.-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС	
МОДУЛЬ I= 1.5 залікових кредити (45 год.)						
ЗМ 1 (Теми 1-4)						
Т.1.	Загальні положення цивільного права	4	2	-	4	10
Т.2.	Здійснення цивільних прав і виконання обов'язків	2	2	-	7	11
Т.3	Речові права та право власності	4	4	2	4	14
Т.4	Право інтелектуальної власності	2	2	-	6	10
Всього по модулю 1		12	10	2	21	45
МОДУЛЬ II=1.5 залікові кредити (45 год.)						
ЗМ 2 (Теми 5-8)						
Т. 5	Загальні положення про зобов'язання	4	4	-	5	13
Т. 6	Загальні положення про договір	4	4	-	4	12
Т. 7	Недоговірні зобов'язання	2	2	-	6	10
Т.8	Спадкове право	2	2	-	6	10
Всього по модулю 2		12	12	0	21	45
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття - 40 хв.)						
МОДУЛЬ III=1 заліковий кредит (30 годин)						
ЗМ 3(Теми 9-12)						
Т. 9	Загальні положення цивільного процесуального права	2	1	-	2	5
Т. 10	Учасники судового процесу	2	1	-	5	8
Т. 11	Розгляд цивільних справ у суді першої інстанції	2	2	-	4	8
Т. 12	Перегляд судових рішень. Виконання судових рішень	2	2	-	5	8
Всього по модулю 3		8	6	-	16	30
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття - 40 хв.)						
Форма підсумкового контролю - екзамен						
Разом годин з курсу		32	28	2	58	120

ПДБПЗ-21-1

№ з/п	Змістові модулі	Кількість годин				Всього (год.)
		Лекції (год.)	Семінарські заняття (год.)	Інд.-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС	
МОДУЛЬ I= 1.5 залікових кредити (45 год.)						
ЗМ 1 (теми 1-4)						
Т.1.	Загальні положення цивільного права	1	1	-	10	12
Т.2.	Здійснення цивільних прав і виконання обов'язків	1	1	-	9	11
Т.3	Речові права та право власності	-	-	2	10	12
Т.4	Право інтелектуальної власності	-	-	-	10	10
Всього по модулю 1		2	2	2	39	45
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття - 40 хв.)						
МОДУЛЬ II=1.5 залікові кредити (45 год.)						
ЗМ 2 (теми 5-8)						
Т. 5	Загальні положення про зобов'язання	-	-	-	15	15
Т. 6	Загальні положення про договір	-	-	-	10	10
Т. 7	Недоговірні зобов'язання	-	-	-	10	10
Т.8	Спадкове право	-	-	-	10	10
Всього по модулю 2		0	0	0	45	45
МОДУЛЬ III=1 заліковий кредит (30 годин)						
ЗМ 3(теми 9-12)						
Т. 9	Загальні положення цивільного процесуального права	1	1	-	5	7
Т. 10	Учасники судового процесу	1	1	-	5	7
Т. 11	Розгляд цивільних справ у суді першої інстанції	-	-	-	8	8
Т. 12	Перегляд судових рішень. Виконання судових рішень	-	-	-	8	8
Всього по модулю 3		2	2	0	26	30
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття - 40 хв.)						
Форма підсумкового контролю - екзамен						
Разом годин з курсу		4	4	2	110	120

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ

Змістовий модуль 1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

Тема 1. Загальні положення цивільного права

План лекційного заняття

1. Цивільне право в системі права України
2. Джерела цивільного права України. Цивільні правовідносини
3. Об'єкти цивільних правовідносин.
4. Фізичні особи.
5. Юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин

План семінарського заняття

1. Цивільне право в системі права України
2. Джерела цивільного права України. Цивільні правовідносини
3. Об'єкти цивільних правовідносин.
4. Фізичні особи.
5. Юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин

План самостійної роботи

1. Відмежування цивільного права від суміжних галузей права.
2. Новації цивільного права України.
3. Співвідношення цивільного і господарського права.
4. Поділ цивільного права на публічне та приватне право.

Перелік питань для самоконтролю

1. Аналогія закону та аналогія права.
2. Договори як джерело цивільного права.
3. Звичай як джерело цивільного права.
4. Судова практика як джерело цивільного права.
5. Дія цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб.
6. Тлумачення актів цивільного законодавства.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [3; 14; 15]

Додаткові: [17]

Інформаційні ресурси і Інтернет: [1-4]

Міжнародні видання: [1, 7. 10, 15].

Тема 2. Здійснення цивільних прав і виконання обов'язків

План лекційного заняття

1. Поняття та характеристика правочину.
2. Поняття представництва.
3. Строки та терміни в цивільному праві. Позовна давність
4. Особисті немайнові права фізичної особи.

План семінарського заняття

1. Поняття та характеристика правочину.
2. Поняття представництва.
3. Види представництва.

4. Строки та терміни в цивільному праві.
5. Позовна давність
6. Особисті немайнові права фізичної особи.

План самостійної роботи

1. Представництво за законом.
2. Комерційне представництво.
3. Правове становище представника.
4. Правове становище, особи яку представляють.
5. Замісник представника.

Перелік питань для самоконтролю

1. Підстави виникнення представництва.
2. Значення представництва.
3. Правочини, які може вчиняти представник.
4. Правові наслідки вчинення правочину представником.
5. Передоручення.
6. Реквізити довіреності.
7. Довіреність юридичної особи. Довіреності, що прирівняні до нотаріально посвідчених.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [3; 13; 14; 15]

Додаткові: [1; 2; 3; 4; 5; 17]

Інформаційні ресурси і Інтернет: [1-4]

Міжнародні видання: [1, 7. 10, 15].

Тема 3. Речові права та право власності

План лекційного заняття

1. Загальна характеристика права власності як основного речового права.
2. Порядок набуття та припинення права власності.
3. Характеристика права спільної власності.
4. Захист права власності.
5. Речові права на чуже майно.

План семінарського заняття

1. Загальна характеристика права власності як основного речового права.
2. Порядок набуття та припинення права власності.
3. Характеристика права спільної власності.
4. Спільна часткова та спільна сумісна власність.
5. Захист права власності.
6. Речові права на чуже майно.

План самостійної роботи

1. Плоди, продукція та доходи від використання майна, що є у спільній частковій власності.
2. Утримання майна, що є у спільній частковій власності.
3. Право співвласника розпорядитися своєю часткою у праві спільної часткової власності.
4. Звернення стягнення на частку у майні, що є у спільній частковій власності.
5. Поділ майна, що є у спільній частковій власності.

6. Звернення стягнення на частку майна, що у спільній сумісній власності. Поділ майна, що є у спільній сумісній власності

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Привласнення загальнодоступних дарів природи.
2. Набуття права власності на безгосподарну річ.
3. Набуття права власності на рухому річ, від якої власник відмовився.
4. Знахідка.
5. Набуття права власності на знахідку.
6. Право особи, яка знайшла загублену річ, на винагороду та відшкодування витрат, пов'язаних із знахідкою.
7. Бездоглядна домашня тварина.
8. Набуття права власності на бездоглядну домашню тварину.
9. Відшкодування витрат на утримання бездоглядної домашньої тварини та виплата винагороди.
10. Набуття права власності на скарб.
11. Викуп пам'яток історії та культури.
12. Викуп земельної ділянки у зв'язку із суспільною необхідністю.
13. Викуп нерухомого майна у зв'язку з метою суспільної необхідності земельної ділянки, на якій воно розміщене.

Перелік питань для самоконтролю

1. Засади захисту права власності.
2. Право власника на вимогу майна із чужого незаконного володіння (віндикаційний позов).
3. Захист права власника від порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння (негативний позов).
4. Визнання права власності.
5. Речові, зобов'язально-правові та цивільно-правові засоби захисту права власності.
6. Предмет віндикаційного позову.
7. Право власника на вимогу майна від добросовісного набувача.
8. Права та обов'язки добросовісного набувача.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [3; 13; 14; 15]

Додаткові: [3; 4; 5; 17]

Інформаційні ресурси і Інтернет: [1-4]

Міжнародні видання: [1, 3, 7, 10, 15].

Тема 4. Право інтелектуальної власності

План лекційного заняття

1. Поняття права інтелектуальної власності.
2. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності.
3. Поняття авторського права та суміжних прав.
4. Патентне право.
5. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

План семінарського заняття

1. Поняття права інтелектуальної власності.
2. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності.

3. Поняття авторського права та суміжних прав.
4. Патентне право.
5. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

План самостійної роботи

1. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності.
2. Передання майнових прав інтелектуальної власності.
3. Здійснення права інтелектуальної власності, яке належить кільком особам

Перелік питань для самоконтролю

1. Поняття права інтелектуальної власності в об'єктивному та суб'єктивному сенсі.
2. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності.
3. Права на об'єкти права інтелектуальної власності.
4. Використання об'єкта права інтелектуальної власності.
5. Захист права інтелектуальної власності.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [3; 12; 13; 14; 15]

Додаткові: [3; 4; 5; 17]

Інформаційні ресурси і Інтернет: [1-4]

Міжнародні видання: [1, 7. 10, 15].

Змістовий модуль № 2. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОСОБЛИВОЇ ЧАСТИНИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

Тема 5. Загальні положення про зобов'язання

План лекційного заняття

1. Поняття та елементи зобов'язань.
2. Підстави виникнення зобов'язань.
3. Виконання зобов'язань.
4. Способи забезпечення виконання зобов'язань.
5. Підстави припинення зобов'язань.

План семінарського заняття

1. Поняття та елементи зобов'язань.
2. Підстави виникнення зобов'язань.
3. Виконання зобов'язань.
4. Способи забезпечення виконання зобов'язань.
5. Підстави припинення зобов'язань.

План самостійної роботи

1. Неустойка, її види та форми. Функції неустойки.
2. Завдаток як спосіб забезпечення виконання зобов'язання.
3. Поручка як спосіб забезпечення виконання зобов'язання.
4. Гарантія.
5. Загальні положення про заставу як спосіб забезпечення виконання зобов'язань.
6. Притримання.
7. Відповідальність за порушення зобов'язань.

Перелік питань для самоконтролю

1. Поняття та елементи зобов'язання.

2. Види зобов'язань.
3. Підстави виникнення зобов'язань.
4. Сторони і треті сторони у зобов'язанні.
5. Множинність сторін, її види.
6. Заміна сторін у зобов'язанні.
7. Суб'єкти виконання зобов'язань.
8. Строк (термін) виконання зобов'язання.
9. Місце виконання зобов'язання.
10. Спосіб виконання зобов'язання.
11. Підтвердження виконання зобов'язання.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1; 6; 8; 10]

Додаткові: [11]

Інформаційні ресурси і Інтернет: [1-4]

Міжнародні видання: [3, 5, 9].

Тема 6. Загальні положення про договір

План лекційного заняття

1. Поняття договору в цивільному праві. Свобода договору та її межі.
2. Види договорів.
3. Зміст договору. Типові і примірні договори.
4. Укладення договору.
5. Підстави та правові наслідки зміни припинення, продовження і розірвання договору.

План семінарського заняття

1. Поняття, функції та значення цивільно-правового договору.
2. Класифікація договорів.
3. Порядок укладення договору. Оферта. Акцепт.
4. Вимоги законодавства щодо дотримання форми договору.
5. Зміст цивільно-правового договору і класифікація його умов. Тлумачення умов договору.
6. Підстави для зміни або розірвання договору.

План самостійної роботи

1. Значення цивільно-правового договору.
2. Зміст принципів договірної права.
3. Протокол про наміри: поняття та особливості.
4. Види оферти. Акцепт.
5. Момент укладення договору. Стадії укладення договору.
6. Правові наслідки недотримання форми договору.
7. Випадки тлумачення змісту договору.

Перелік питань для самоконтролю

1. Класифікація договорів.
2. Порядок укладення договору. Оферта. Акцепт.
3. Форми договору.
4. Зміст цивільно-правового договору.
5. Правові наслідки недотримання форми договору.

6. Випадки тлумачення змісту договору.
7. Момент зміни та розірвання договору.
8. Порядок продовження чинності договору.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [3; 13; 14; 15]

Додаткові: [3; 4; 5; 17]

Інформаційні ресурси і Інтернет: [1-4]

Міжнародні видання: [1, 3; 7, 10, 15].

Тема 7. Недоговірні зобов'язання

План лекційного заняття

1. Недоговірні зобов'язання, їх особливості та види.
2. Зобов'язання із публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу.
3. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу.
4. Зобов'язання із вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.
5. Зобов'язання із рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.

План семінарського заняття

1. Недоговірні зобов'язання, їх особливості та види.
2. Зобов'язання із публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу.
3. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу.
4. Зобов'язання із вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.
5. Зобов'язання із рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.
6. Зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави (кондиційні зобов'язання).

План самостійної роботи

1. Способи відшкодування шкоди, завданої майну потерпілого. Урахування вини потерпілого та матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоду при вирішенні питання про відшкодування шкоди.
2. Відшкодування шкоди, завданої при здійсненні особою права на самозахист та у стані крайньої необхідності.
3. Відшкодування шкоди, завданої органами публічної влади, їх службовими чи посадовими особами.
4. Відшкодування шкоди завданої злочином.
5. Відшкодування шкоди, завданої малолітньою, неповнолітньою, недієздатною, обмежено дієздатною особою.
6. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. Відшкодування ядерної шкоди.
7. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я або смертю.

Перелік питань для самоконтролю

1. Особливості відшкодування шкоди завданої майну потерпілого.
2. Особливості відшкодування шкоди завданої при здійсненні особою права на самозахист та у стані крайньої необхідності.
3. Особливості відшкодування шкоди завданої органами публічної влади, їх службовими чи посадовими особами.
4. Особливості відшкодування шкоди завданої злочином.

5. Особливості відшкодування шкоди малолітньою, неповнолітньою, недієздатною, обмежено дієздатною особою.
6. Особливості відшкодування шкоди джерелом підвищеної небезпеки.
7. Особливості відшкодування шкоди ядерної шкоди.
8. Особливості відшкодування шкоди каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я або смертю.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [3; 11; 13; 14; 15]

Додаткові: [3; 4; 5; 17]

Інформаційні ресурси і Інтернет: [1-4]

Міжнародні видання: [1, 3; 7, 10, 15].

Тема 8. Спадкове право

План лекційного заняття

1. Поняття спадкування. Спадщина, її склад. Об'єкти, які не входять до складу спадщини.
2. Підстави для відкриття спадщини. Час і місце відкриття спадщини.
3. Спадкоємці. Усунення від права спадкування.
4. Поняття заповіту. Види заповітів. Право на заповіт, його суб'єкти та особливості здійснення.
5. Право на заповідача на скасування та заміну заповіту. Недійсність заповіту.
6. Умови спадкування за законом. Черги спадкоємців за законом.

План семінарського заняття

1. Поняття спадкування. Спадщина, її склад. Об'єкти, які не входять до складу спадщини.
2. Підстави для відкриття спадщини. Час і місце відкриття спадщини.
3. Спадкоємці. Усунення від права спадкування.
4. Поняття заповіту. Види заповітів. Право на заповіт, його суб'єкти та особливості здійснення. Свобода заповіту та її межі.
5. Зміст заповіту. Заповідальний відказ. Покладення на спадкоємця інших обов'язків. Підпризначення спадкоємця. Призначення виконавця заповіту.
6. Умови спадкування за законом. Черговість спадкування за законом, зміна черговості при спадкуванні за законом.

План самостійної роботи

1. Право на обов'язкову частку у спадщині, його суб'єкти.
2. Черговість спадкування за законом, зміна черговості при спадкуванні за законом.
3. Спадкування утриманцями.
4. Спадкування за правом представлення

Перелік питань для самоконтролю

1. Особливості прийняття спадщини окремими категоріями спадкоємців.
2. Особливості оформлення відумерлої спадщини.
3. Особливості задоволення спадкоємцями вимог кредиторів спадкодавця

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [3; 7; 13; 14; 15;]

Додаткові: [3; 4; 5; 17; 18]

Інформаційні ресурси і Інтернет: [1-4]

Міжнародні видання: [1, 3; 7, 10, 15].

Змістовий модуль 3. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Тема 9. Загальні положення цивільного процесуального права

План лекційного заняття

1. Поняття цивільного процесуального права та його значення.
2. Завдання та основні засади цивільного судочинства.
3. Поняття цивільних процесуальних правовідносин.
4. Цивільна юрисдикція. Склад суду. Відводи.

План семінарського заняття

1. Поняття цивільного процесуального права та його значення.
2. Завдання та основні засади цивільного судочинства.
3. Поняття цивільних процесуальних правовідносин.
4. Цивільна юрисдикція. Склад суду. Відводи.

План самостійної роботи

1. Призначення Цивільного процесуального кодексу України.
2. Позасудове врегулювання спору та цивільне судочинство. Завдання цивільного судочинства.
3. Місце цивільного процесуального права у правовій системі України.
4. Джерела цивільного процесуального права.
5. Стадії цивільного судочинства.
6. Цивільна процесуальна форма.
7. Цивільне судочинство і його стадії.

Перелік питань для самоконтролю

1. Відмінність між цивільними та цивільно-процесуальними правовідносинами.
2. Підстави і передумови виникнення цивільних процесуальних правовідносин.
3. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин.
4. Об'єкт цивільних процесуальних правовідносин.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1; 2; 4; 7; 17]

Додаткові: [3; 4; 8; 9; 13]

Інформаційні ресурси і Інтернет: [1-4]

Міжнародні видання: [1, 3; 7, 10, 15].

Тема 10. Учасники судового процесу

План лекційного заняття

1. Поняття сторони в цивільному процесі.
2. Цивільна процесуальна правосуб'єктність.
3. Процесуальні права та обов'язки сторін.
4. Процесуальна співучасть.
5. Органи державної влади та місцевого самоврядування, як сторона в цивільному процесі.

План семінарського заняття

1. Цивільна процесуальна правоздатність.

2. Цивільна процесуальна дієздатність.
3. Заміна неналежної сторони та процесуальне правонаступництво.
4. Обов'язок добросовісно здійснювати свої процесуальні права і виконувати процесуальні обов'язки.
5. Спільне та відмінності стосовно заміни неналежної сторони та процесуального правонаступництва.

План самостійної роботи

1. Поняття третіх осіб та порядок вступу третіх осіб в процес. Ознаки третіх осіб.
2. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги, їх права.
3. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог.
4. Інші учасники судового процесу

Перелік питань для самоконтролю

1. Вибуття третіх осіб з процесу.
2. Відмінність третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги від сторін у справі.
3. Процесуальні права третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог.
4. Заміна третьої особи у цивільному процесі (правонаступництво).
5. Наслідки незалучення у справу третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору.
6. Секретар судового засідання. Помічник судді. Судовий розпорядник.
7. Свідок. Експерт. Експерт з питань права. Перекладач. Спеціаліст.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1; 2; 4; 7; 17]

Додаткові: [3; 4; 8; 9; 13]

Інформаційні ресурси і Інтернет: [1-4]

Міжнародні видання: [1, 3; 7, 10, 15].

Тема 11. Розгляд цивільних справ у суді першої інстанції

План лекційного заняття

1. Поняття наказного провадження.
2. Позовне провадження. Забезпечення позову.
3. Особливості процесуальної форми позовного провадження у окремих категоріях справ.
4. Підготовче провадження.
5. Порядок розгляду справи по суті.
6. Поняття та сутність рішення суду.

План семінарське заняття

1. Поняття наказного провадження.
2. Позовне провадження. Забезпечення позову.
3. Особливості процесуальної форми позовного провадження у окремих категоріях справ.
4. Підготовче провадження.
5. Порядок розгляду справи по суті.
6. Поняття та сутність рішення суду.

План самостійної роботи

1. Судовий наказ як специфічна форма судового рішення. Поняття і види судових рішень, питання, які вирішує суд при винесенні рішення.
2. Негайне виконання, надання відстрочки і розстрочки виконання.

3. Усунення недоліків судового рішення судом, який його виніс.
4. Заочний розгляд справи.

Перелік питань для самоконтролю

1. Поняття судових рішень, їх види.
2. Яким вимогам повинно відповідати судові рішення?
3. За якими ознаками судові рішення відрізняються від актів інших органів публічної влади?
4. Які засоби усунення недоліків рішення судом, який його ухвалив?
5. Які є підстави для ухвалення додаткового рішення?
6. Які є підстави для роз'яснення рішення?
7. Які є підстави для виправлення опісок та явних арифметичних помилок у судовому рішенні?

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1; 2; 4; 7; 17]

Додаткові: [3; 4; 8; 9; 13]

Інформаційні ресурси і Інтернет: [1-4]

Міжнародні видання: [1, 3; 7, 10, 15].

Тема 12. Перегляд судових рішень. Виконання судових рішень

План лекційного заняття

1. Поняття апеляційного провадження.
2. Характеристика касаційного провадження.
3. Нововиявлені або виключні обставини як підстави для перегляду судових рішень.
4. Звернення судового рішення до виконання, вирішення судом процесуальних питань, пов'язаних із виконанням судових рішень.

План семінарське заняття

1. Поняття апеляційного провадження.
2. Характеристика касаційного провадження.
3. Нововиявлені або виключні обставини як підстави для перегляду судових рішень.
4. Звернення судового рішення до виконання, вирішення судом процесуальних питань, пов'язаних із виконанням судових рішень.

План самостійної роботи

1. Відстрочка або розстрочка виконання, зміна способу і порядку виконання, поворот виконання.
2. Процесуальні строки пред'явлення виконавчих документів до виконання. Мирова угода в процесі виконання.
3. Порядок видачі дублікату виконавчого документа.
4. Поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання.
5. Судовий контроль за виконанням судових рішень.
6. Негайне виконання судових рішень.
7. Відстрочка і розстрочка виконання, зміна чи встановлення способу і порядку виконання.

Перелік питань для самоконтролю

1. Визначте склад учасників виконавчого провадження.
2. Якими процесуальними правами та обов'язками наділені стягувач та боржник у виконавчому провадженні?

3. Якими повноваженнями наділений державний виконавець у виконавчому провадженні?
4. Які питання вирішуються у виконавчому провадженні судом?
5. Які виконавчі документи підлягають виконанню державною виконавчою службою чи приватним виконавцем?
6. Протягом якого строку можуть бути пред'явлені до виконання виконавчі документи?
7. За якими правилами визначається місце виконання рішення?
8. Які заходи примусового виконання передбачено чинним законодавством?

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1; 2; 4; 7; 17]

Додаткові: [3; 4; 8; 9; 13]

Інформаційні ресурси і Інтернет: [1-4]

Міжнародні видання: [1, 3; 7, 10, 15].

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Основи цивільного права та процесу»

Денна форма навчання							
Модулі	Модуль 1 (12 балів)					Екзамен 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 50 балів+50 балів екзамен
Загальна кількість балів за модулем 1							
Теми	Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т.4			
Відповідь на семінарському занятті	3	3	3	3			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Модулі	Модуль 2 (17 балів)						
Загальна кількість балів за модулем 2							
Теми	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8	Контрольний захід 5 балів		
Відповідь на семінарському занятті	3	3	3	3			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Модулі	Модуль 3 (21 балів)						
Загальна кількість балів за модулем 3							
Теми	Т.9	Т.10	Т.11	Т.12	Контрольний захід 5 балів		
Відповідь на семінарському занятті	1,5	1,5	3	3			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Індивідуальна робота	2						
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE	5						

Заочна форма навчання

Модулі	Модуль 1 (20 балів)					Екзамен 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 50 балів+50 балів екзамен
Загальна кількість балів за модулем 1							
Теми	Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т.4	Контроль вний захід		
Відповідь на семінарському занятті	10	10	0	0			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Модулі	Модуль 2 (0 балів)						
Загальна кількість балів за модулем 2							
Теми	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8	Контроль вний захід 5 балів		
Відповідь на семінарському занятті	0	0	0	0			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Модулі	Модуль 3 (30 балів)						
Загальна кількість балів за модулем 3							
Теми	Т.9	Т.10	Т.11	Т.12	Контроль вний захід 5 балів		
Відповідь на семінарському занятті	10	10	0	0			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Індивідуальна робота	5						
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE	0						

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях (денна форма навчання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
1,5	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного

тестового завдання.

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях (заочна форма навчання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
10	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
6	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання контрольних робіт.

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 5 балів.

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	3 бали
Тестовий блок	2 бали
Всього	5 балів

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	3 бали
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки	2 бали
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1 бал
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні	0 балів

взагалі.	
----------	--

Критерії оцінювання тестового блоку

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який повністю розкрив всі питання та використовував для цього наукову літературу та власну думку	2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який розкрив сутність лише окремих питань та використовував для цього наукову літературу та власну думку	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не розкрив сутність визначень	0

Критерії оцінювання індивідуальної роботи.

Індивідуальна робота здійснюється у формі виконання комплексу завдань, що включають:

- 1) Написання дослідницького есе з визначеної тематики;
- 2) Вирішення ситуаційних завдань.

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти (денна форма навчання)

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі виконав всі завдання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, пам'ятки римського права та належним чином оформив відповідну роботу	2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі виконав всі завдання. При цьому використовував джерела римського права та належним чином оформив процесуальні документи	1.5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі виконав всі завдання та належним чином оформив роботу	1
Не виконано завдань	0

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти (заочна форма навчання)

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі виконав всі завдання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, пам'ятки римського права та належним чином оформив відповідну роботу	5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі виконав всі завдання. При цьому використовував джерела римського права та належним чином оформив процесуальні документи	4
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі виконав всі завдання та належним чином оформив роботу	3
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у неповному обсязі виконав всі завдання, але належним чином оформив роботу	2

Не виконано завдань	0
---------------------	---

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен/ Диференційований залік	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно - варіативний)	добре	
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є	Середній (репродуктивний)	Задов.	

			значна кількість суттєвих			
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Результати складання екзамену оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), і вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно» і «не зараховано»). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

5. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Перелік засобів оцінювання, які застосовуються при вивченні навчальної дисципліни «Основи цивільного права та процесу»:

- тести;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE Університету;
- наскрізні проекти;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- вирішення ситуаційних задач;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах.

6. ФОРМИ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль проводиться у письмовій, усній та комбінованій формах при проведенні семінарських занять, підсумковий контроль у формі письмового екзамену.

6.1. Перелік питань до поточного контролю знань із навчальної дисципліни «Основи цивільного права та процесу»

1. Загальна характеристика майнових відносин, що регулюються цивільним правом.
2. Інститут безвісної відсутності особи в цивільному праві.
3. Визнання фізичної особи померлою: поняття, підстави та правові наслідки.
4. Загальна характеристика інституту юридичної особи в цивільному праві.
5. Поняття та класифікація речей як об'єктів цивільного права.
6. Правовий режим рухомих та нерухомих речей в цивільному праві.
7. Поняття та види цінних паперів як об'єктів цивільного права.

8. Результати творчої діяльності як об'єкти цивільного права.
9. Інформація як об'єкт цивільного права.
10. Поняття та види представництва.
11. Поняття і правова природа речового права.
12. Обмеження та обтяження права власності.
13. Поняття та загальна характеристика інституту приватної власності.
14. Право довірчої власності в цивільному праві України.
15. Право власності юридичних осіб.
16. Право державної власності.
17. Право комунальної власності.
18. Загальна характеристика інституту спільної часткової власності.
19. Особливості (поняття і зміст) права власності в англосаксонській системи права.
20. Загальна характеристика інституту спільної сумісної власності.
21. Віндикаційний позов як речово-правовий спосіб захисту права власності.
22. Негаторний позов як речово-правовий спосіб захисту права власності.
23. Зобов'язально-правові способи захисту права власності.
24. Особисті та майнові права авторів за законодавством України.
25. Захист авторського та суміжних прав.
26. Право промислової власності.
27. Особисті та майнові права винахідників за законодавством України.
28. Захист прав авторів винаходів та корисних моделей.
29. Права на знаки для товарів і послуг та їх захист.
30. Міжнародна охорона авторських прав.
31. Правове регулювання інформаційних відносин в Україні.
32. Розвиток законодавства України у сфері інформаційних технологій.
33. Держава та інші публічно-правові утворення як суб'єкти цивільного права.
34. Попередній договір та протокол про наміри у системі договірних зв'язків.
35. Договори роздрібної купівлі-продажу з окремими нетиповими умовами
36. Правове регулювання купівлі-продажу іноземної валюти.
37. Договір аукціонного продажу.
38. Правове регулювання благодійної діяльності.
39. Договір короткострокового найму житла.
40. Договір про надання медичних послуг.
41. Договір про надання туристичних послуг.
42. Договір про надання освітніх послуг.
43. Порівняльна характеристика договору банківського вкладу і договору зберігання в банківській скриньці.
44. Умови та порядок додержання нотаріальної форми договорів у цивільному праві.
45. Особливості відповідальності малолітніх та неповнолітніх осіб у деліктних зобов'язаннях.
46. Ліцензійні договори на використання об'єктів промислової власності.
47. Авторський договір.
48. Порівняльно-правова характеристика спадкового договору, заповіту і договору довічного утримання.
49. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин, їх класифікація.
50. Суд – обов'язковий суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин.
51. Склад суду. Правове положення суддів у цивільному процесі. Вимоги щодо несумісності. Порядок призначення суддів.
52. Види, підстави представництва в суді.
53. Судові докази. Фактичні дані та засоби доказування. Доказові факти.
54. Судові витрати в цивільному процесі: поняття, види.
55. Поняття і види позову. Елементи позову.

56. Мирова угода.
57. Зміст і форма позовної заяви. Подання позовної заяви.
58. Значення стадії судового розгляду цивільної справи. Поняття та порядок судового розгляду справи.
59. Судове засідання – процесуальна форма розгляду цивільних справ.
60. Фіксування цивільного процесу. Журнал судового засідання. Розгляд зауважень щодо технічного запису судового засідання і журналу судового засідання.
61. Поняття та види судових рішень.
62. Заочний розгляд справи: поняття, умови і порядок.
63. Поняття та особливості наказного провадження.
64. Окреме провадження: поняття, суть, значення.
65. Процесуальні особливості розгляду справ окремого провадження.
66. Апеляційне оскарження: поняття, суть, основні положення
67. Касаційне оскарження: поняття, суть і значення. Право касаційного оскарження.
68. Суть і значення перегляду судових рішень Верховним Судом України.
69. Провадження у зв'язку з нововиявленими обставинами.
70. Порядок звернення судових рішень до виконання. Відкриття виконавчого провадження.
71. Судовий контроль за виконанням судових рішень. Поворот виконання

6.2. Перелік питань для підсумкового контролю з дисципліни «Основи цивільного права та процесу»

1. Поняття цивільного права. Цивільне право в системі українського права.
2. Предмет та метод цивільного права.
3. Система цивільного права.
4. Цивільне законодавство. Аналогія закону. Аналогія права.
5. Поняття цивільної правоздатності та її зміст.
6. Поняття і види дієздатності.
7. Оголошення громадянина померлим.
8. Правові наслідки явки особи, оголошеної померлою.
9. Визнання особи безвісно відсутнім.
10. Визнання особи недієздатною, обмеження дієздатності.
11. Опіка та піклування.
12. Поняття та ознаки юридичної особи.
13. Порядок виникнення юридичної особи.
14. Підстави припинення юридичної особи.
15. Поняття та види об'єктів в цивільному праві.
16. Речі як об'єкти цивільного права. Класифікація речей.
17. Поняття та види особистих немайнових прав.
18. Поняття та ознаки правочину. Умови дійсності правочину.
19. Класифікація правочинів.
20. Поняття і види недійсних правочинів.
21. Форма правочину і правові наслідки порушення форми правочину.
22. Поняття та види довіреностей. Форма та строк дії довіреності.
23. Поняття та види строків позовної давності. Початок перебігу позовної давності.
24. Зупинення та перерва перебігу позовної давності.
25. Поняття та види речових прав.
26. Поняття та зміст права власності. Способи виникнення права власності.
27. Скарб, знахідка, набувальна давність – як підстави набуття права власності.
28. Поняття та види спільної власності.
29. Поняття та види сервітутів.
30. Емфітевзис та суперфіцій як вид речових прав.

31. Час і місце відкриття спадщини.
32. Поняття спадщини та її склад.
33. Коло спадкоємців за законом.
34. Зміна черговості при спадкуванні за законом.
35. Спадкування за заповітом. Форма заповіту.
36. Заповідальний відказ. Заповідальне покладання.
37. Спадкова трансмісія, спадкування за правом представлення.
38. Усунення від спадщини.
39. Право на обов'язкову частку спадщини.
40. Прийняття та відмова від спадщини.
41. Віндикаційний позов як засіб захисту права власності.
42. Негаторний позов як засіб захисту права власності.
43. Поняття права інтелектуальної власності.
44. Об'єкти права інтелектуальної власності.
45. Види об'єктів, що охороняються авторським правом.
46. Способи використання твору.
47. Поняття та ознаки винаходу.
48. Об'єкти суміжних прав.
49. Поняття та підстави виникнення зобов'язань.
50. Множинність осіб у зобов'язанні.
51. Місце, спосіб та строк виконання зобов'язання.
52. Поняття, значення та функції цивільно-правового договору.
53. Класифікація договорів.
54. Зміст договору. Істотні, звичайні, випадкові умови договору.
55. Порядок укладання договору. Оферта. Акцепт.
56. Завдаток. Відмінність від авансу.
57. Поняття та види застави.
58. Гарантія. Притримання.
59. Підстави припинення зобов'язань.
60. Умови (підстави) цивільно-правової відповідальності.
61. Поняття та істотні умови договору купівлі-продажу.
62. Договір довічного утримання. Загальна характеристика.
63. Договір охорони.
64. Поняття та види недоговірних зобов'язань.
65. Публічна обіцянка винагороди.
66. Зобов'язання з відшкодування шкоди.
67. Поняття, предмет, метод та система цивільного процесуального права України.
68. Джерела цивільного процесуального права України.
69. Дія цивільних процесуальних норм у часі, просторі та за колом осіб.
70. Поняття, завдання та стадії цивільного процесу (судочинства)
71. Види цивільного судочинства.
72. Поняття, ознаки та особливості цивільних процесуальних правовідносин.
73. Підстави виникнення, зміни і припинення цивільних процесуальних правовідносин.
74. Цивільна процесуальна правоздатність та дієздатність.
75. Суб'єкти, об'єкти та зміст цивільних процесуальних правовідносин.
76. Суд, як обов'язковий суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин. Склад суду.
77. Склад осіб, які беруть участь у справі.
78. Правове положення осіб, які беруть участь у справі.
79. Цивільна юрисдикція суду.
80. Поняття належної і неналежної сторони.
81. Поняття процесуального правонаступництва. Процесуальне положення правонаступника.

82. Суб'єкти та форми участі у цивільному процесі органів і осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб.
83. Поняття, підстави та види представництва у цивільному процесі.
84. Поняття і види судових витрат.
85. Загальні положення про підсудність цивільних справ.
86. Наслідки недотримання правил про підсудність справи. Порядок передачі справ в інший суд.
87. Заходи процесуального примусу.
88. Поняття судового доказування і судових доказів.
89. Поняття предмета доказування. Факти, що входять до предмета доказування та факти, що не підлягають доказуванню.
90. Розподіл обов'язків щодо доказування.
91. Класифікація доказів.
92. Види процесуальних засобів доказування.
93. Пояснення сторін, третіх осіб та їхніх представників.
94. Показання свідків.
95. Процесуальний порядок дослідження судом показань свідків
96. Письмові докази і їхні види.
97. Порядок надання і дослідження письмових доказів.
98. Речові докази.
99. Порядок надання та дослідження речових доказів.
100. Висновок експерта.
101. Забезпечення доказів.
102. Поняття та суть позовного провадження.
103. Поняття, елементи та види позову.
104. Процесуальний порядок пред'явлення позову до суду.
105. Позовна заява, її реквізити. Порядок виправлення недоліків.
106. Відкриття провадження у справі.
107. Проведення у справі до судового розгляду.
108. Сутність та значення судового рішення.
109. Зміст судового рішення (його складові частини).
110. Поняття та види судового рішення.
111. Поняття і особливості заочного розгляду цивільних справ.
112. Розгляд справи в порядку наказного провадження.
113. Судовий наказ.
114. Поняття та значення стадії апеляційного провадження.
115. Право апеляційного оскарження рішень та ухвал суду першої інстанції.
116. Суб'єкти права апеляційного оскарження.
117. Об'єкт апеляційного оскарження.
118. Строки апеляційного оскарження.
119. Порядок подачі апеляційної скарги.
120. Форма і зміст апеляційної скарги.
121. Підготовка справи до апеляційного розгляду.
122. Поняття та значення касаційного провадження.
123. Порядок розгляду справи судом касаційної інстанції.
124. Повноваження суду касаційної інстанції.
125. Підстави для скасування рішення і передачі справи на новий розгляд у касаційній інстанції.
126. Роль суду у виконавчому провадженні.
127. Документи, що підлягають примусовому виконанню.
128. Поворот виконання судового рішення.
129. Загальні правила виконавчого провадження.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Садикова Я. М. Цивільний процес [Текст]: навч. посіб. / Я. М. Садикова; Харків. нац. ун-т внутр. справ, Сум. філ. Суми: Мрія, 2015. 119 с.
2. Васильєв С. В. Цивільний процес України: навч. посіб. К.: Алерта. 2019. 506 с.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
4. Цивільний процесуальний кодекс України: закон України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV. База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
5. Цивільний процес: навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти. [К. В. Гусаров, М. В. Жушман, С. О. Кравцов та ін.]. Х. : Право. 2017. 234 с.
6. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 р. № 2453-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
7. Цивільний процес (загальна частина): навчальний посібник. 2-е вид., доп. і пер./ кол. авторів; під кер. А.В. Коваленко. Дніпро: Ліра ЛТД. 2017. 192 с.
8. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 травня 2003р. № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 31-32. Ст. 263.
9. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII. //URL: zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1576-12.
10. Про заставу: Закон України // Відомості Верховної Ради України, 1992, № 47 (24.11.92) Ст. 642.
11. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, досудового слідства, прокуратури і суду: Закон України // Відомості Верховної Ради України, 1995, № 1 (03.01.95), Ст. 1.
12. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993р. № 3792-XII (в редакції Закону України від 11 липня 2001 р. № 2627-III (із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 13. Ст. 64.
13. Круглова О. О. Курс лекцій з дисципліни «Цивільне право». Дніпро: Видавець Біла К. О., 2017. 151 с.
14. Цивільне право України : Навч. посіб. у 2 т. / Ю. Ф. Іванов, О. В. Куриліна, М. В. Іванова – 2-ге вид. доповн. і переробл. Т. 1. К.: Алерта, 2019. 342 с.
15. Цивільне право України. Особлива частина: Піручник. С.Б. Булеца. Знання, 2015. 713 с.
16. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР: за станом на 21.02.19 р. (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
17. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 р. № 3674-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>

Допоміжна:

1. Мілевська А.О. Момент виникнення правоздатності: проблемні аспекти визначення. *Право і суспільство*. 2018. № 3. С. 93-98.
2. Мілевський О., Мілевська А. Інститут емансипації за римським та сучасним цивільним правом. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 5. С. 57-62.
3. Актуальні проблеми приватного права: практикум / Менів Л.Д., Амеліна А.С., Білоус Т.Й. та ін.; за заг. ред. Л.Д. Менів. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 204 с. (у співавторстві).

4. Актуальні проблеми приватного права: навч. посіб. / Чеховська І.В., Амеліна А.С., Білоус Т.Й. та ін.; Університет ДФС України. Ірпінь. 2017. 420 с.
5. Суб'єкти приватноправових відносин: [монографія] / А.М. Новицький, Н.Б. Новицька, І.В. Чеховська та ін.; за заг. ред. А.М. Новицького. Ірпінь. Університет ДФС України. 2019. 360 с.
6. Мілевська А.О., Бережнюк Т.О. Цивільно-правова характеристика договору про надання послуг з татуювання // *Вісник ЛТЕУ. Юридичні науки*. 2018. Вип. № 7. С. 325-333.
7. Мілевська А.О. Проблематика здійснення права на заповіт за надзвичайних обставин // *Ірпінський юридичний часопис*. 2019. № 1. С. 21-29.
8. Ізарова І.О., Ханік-Посполітак Н.Ю. Цивільний процес України. Київ. ВД: «Дакор». 2018.
9. Цивільний процес: навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти. [К. В. Гусаров, М. В. Жушман, С. О. Кравцов та ін.]. Х. : Право. 2017. 234 с.
10. Бобрик В.І. Європейське наказне провадження як основа для оптимізації цивільного судочинства в Україні // *Право і суспільство*, 2015. № 3. С.42-48.
11. Бичкова С. С. Підстави перегляду Верховним Судом України судових рішень у цивільних справах: законодавчі новели. *Вісник Верховного Суду України*. 2016. № 2 (186). С. 28–38
12. Братель О. Категорії «позов» та «позовна заява» як складові цивільних процесуальних юридичних фактів. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 2. С. 4–12.
13. Братель О. Новий погляд на проблемні питання визначення завдань та мети цивільного судочинства. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 4. С. 4–13.
14. Братель О. Позов – цивільний процесуальний та матеріально-правовий юридичний факт. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 1. С. 3–10.
15. Братель О. Функції процесуальних юридичних фактів у цивільному судочинстві України. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 3. С. 4–14.
16. Заїка Ю. О. Право на оскарження судового рішення. *Проблеми цивільного права та процесу: Матеріали науково-практичної конференції, світлій пам'яті проф. Пушкіна О.А. (27 травня 2016р.)*. Харків: ХНУВС, 2016. С. 54–57.
17. Заїка Ю.О. Особливості визначення змісту понять «опікуватися», «матеріально забезпечувати», «безпорадний стан» при зміні черговості спадкування за законом // *Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи : матеріали XI Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 27 листоп. 2015 року)*. К., 2015. С. 30–32.
18. Заїка Ю.О. Цивільно-правові способи захисту спадкових прав. *Історико-правовий часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2015. № 1. С. 75-80.

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. WikiLegalAid - довідково-інформаційна платформа правових консультацій. URL: <https://wiki.legalaid.gov.ua/>
2. Спільнота юристів України, кодекси та зразки договорів URL: <https://urist-ua.net/>
3. Український портал практики Європейського суду з прав людини. URL: <http://eurocourt.in.ua/>
4. Судебно-юридическая газета. URL: <https://sud.ua/ru/news/sudebnaya-praktika>
5. Онлайн ресурс навчального контенту. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/law/9262/>

Міжнародні видання:

1. Акти *acquis communautaire*, перекладені на українську мову 04.04.2016. Регламент (ЄС) № 864/2007/ЄС Європейського парламенту та Ради «Про право, що застосовується до недоговірних зобов'язань ("Рим II")». URL: <http://old.minjust.gov.ua/45881>.

2. ULVI, Ocaqli. Tort law or Wrong Activities law (Comparative analysis on Common Law and Civil Law Countries). *Право, общество, государство: проблемы теории и истории*. 2019. p. 228-230.
3. Irawan Soerodjo, S. H. "The development of indonesian civil law." *Scientific Research Journal (SCIRJ)* . 2016. 4.10.p. 30-35.
4. Mousourakis, George. "Roman Law, Medieval Legal Science and the Rise of the Civil Law Tradition." *Comparative Law and Legal Traditions*. Springer, Cham, 2019. 197-249.
5. Hamza, Gabor. "On the Influence of Roman Law Tradition in the Development of Private Law and the Recodification of Civil Law in Georgia." *JEHL* 9 (2018): 174.
6. Steer, Cassandra. "Objectivity Reflected in the Civil Law Tradition." *Translating Guilt*. TMC Asser Press, The Hague, 2017. 185-247.
7. Delfini, Francesco. "Instances of Civil Law in North American Common Law Tradition: Cause and Consideration in Quebec and Louisiana Civil Codes." *Italian LJ* 2 (2016): 87.
8. Arbour, Marie-Eve. "Liability law and nuisance in the civil law tradition." *Elgar Encyclopedia of Environmental Law*. Edward Elgar Publishing Limited, 2017. 74-84.
9. Pargendler, Mariana. "The role of the state in contract law: The common-civil law divide." *Yale J. Int'l L.* 43 (2018): 143.
10. Гришаев С. П. Комментарий к Парижской конвенции об охране промышленной собственности. URL: <http://www.center-bereg.ru/o1238.html>.
11. Принципы международных коммерческих договоров (принципы УНИДРУА (UNIDROIT) от 01.01.1993 года. UNIDROIT Principles of International Commercial Contracts. – Model Clause .URL: <http://www.unidroit.org/english/principles/model.html>
12. Договір між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах від 24.05.1993 р.. Збір. чинних міжнар. договорів України. 2004. № 4. Ст. 960.
13. Договір між Україною та Республікою Македонія про правову допомогу в цивільних справах від 10.04.2000 р. Офіц. вісн. України. 2004. № 12. Ст. 792.
14. Договір між Україною та Республікою Узбекистан про правову допомогу та правові відносини у цивільних та сімейних справах від 19.02.1998 р. Офіц. вісн. України. 2006. № 47. Ст. 3178.
15. Договір про проведення узгодженої антимонопольної політики від 25.01.2000 р. Інформ. вісн. Ради глав держав і Ради глав урядів СНД. 2000. № 1 (34). С. 103–114.
16. Ингвер Кох. Патентування винаходів за Європейською патентною конвенцією – винятки з патентування: методи медичної діагностики та лікування / І. Кох // Матеріали Міжнародної конференції «Охорона прав інтелектуальної власності в Україні та Європейському Союзі: політика, законодавство, практика» (Київ, 15-16.06. 2011 р.). К.: Фенікс, 2011. 480 с.
17. Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм від 29.10.1971 р. Офіц. вісн. України. 1999. № 24. 44 с.
18. Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах від 22.01.1993 р. Офіц. вісн. України. 2005. № 44. 2824 с .
19. Конвенція про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах від 07.10.2002 р. Збір. чинних міжнар. договорів України. 2006. № 5. 1156 с.
20. Рекомендации по гармонизации гражданского законодательства государств–членов ЕврАзЭС в сфере применения коллизионных норм: пост. Бюро МПА ЕврАзЭС № 5 от 23 декабря 2011 г. URL: <http://navinyu.org/2011/12/23/by13121.htm>.
21. Стокгольмська конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності від 14.07.1967 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_169.
22. Угода про заходи щодо попередження та припинення використання неправдивих товарних знаків та географічних зазначень від 04.06.1999 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/997_225.

23. Угода про співробітництво у сфері правової охорони й захисту інтелектуальної власності та створення Міждержавної ради з питань правової охорони й захисту інтелектуальної власності від 19.11.2010 р. Офіц. вісн. України. 2012. № 22. 871 с.

24. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності від 15.04.1994 р. Офіц. вісн. України. 2010. № 84. 2989 с.

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри _____

Протокол від _____ 20__ р. № ____.

Укладач (і):

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП